

Impactul sclaviei moderne în economia globală

Relația dintre sclavia modernă și impactul acestui cumul de practici în cadrul economiei globale se concretizează în contextul fenomenului globalizării. Mai exact, globalizarea este un fenomen care, deși a existat dintotdeauna în interacțiunile oamenilor de-a lungul existenței noastre, a început să aibă un impact mai evident asupra comunității internaționale începând cu mijlocul anilor 1980. Impactul accentuat al globalizării a determinat granițele țărilor să fie mult mai fluide, comerțul, schimburile de servicii și informații făcându-se mult mai facil și rapid (Weisbrot et. al., 2002; Kellner, 2002).

Cu toate că a rezultat o multitudine de consecințe pozitive ca urmare a accelerării globalizării, această accelerare a determinat și o serie de efecte negative la nivel internațional. Pe de o parte, printre consecințele pozitive se pot enumera costurile mai mici de producție, accesul la noi piețe, răspândirea tehnologiei sau accesul la noi culturi (Fischer, 2003; Mukherjee & Krieckhaus, 2012; Tsai et. al., 2012), dar pe de altă parte se consideră că globalizarea a determina inegalitate mai mare între bogați și săraci, corupție crescută, degradarea mediului înconjurător și chiar o deconectare de la identitatea culturală specifică fiecărei țări și regiuni (Cardoso, 1996; Bardhan, 2004; Honey, 2004). Mai mult, OIM a catalogat la un moment dat sclavia modernă și traficul de ființe umane ca aspecte dăunătoare ale globalizării (OIM, 2005).

Bales, Trodd și Williamson (2009) subliniază că unul dintre aspectele globalizării presupune faptul că bunurile pe care noi le consumăm în mod obișnuit sunt elaborate în diferite părți ale lumii. În tot acest context favorizat de globalizare, forme ale sclaviei moderne apar la un moment în procesul de fabricație (Bales et. al., 2009). Un exemplu ilustrativ poate fi regăsit în industria modei rapide (fast fashion) unde branduri bine cunoscute în acest domeniu, precum Zara sau H&M, sunt acuzate că produc haine la costuri foarte scăzute prin prisma utilizării forței de muncă ieftine care ilustrează de fapt forme de sclavie modernă (Butler, 2016; Antunes, 2011). Problematika existentă constă în faptul că proporția de produse care s-a realizat prin intermediul sclaviei moderne este relativ mică și, în realitate, aceasta se amestecă cu proporția mai mare de produse realizate în condiții libere și legale (Bales et. al., 2009). Acest fapt determină o dificultate ridicată în încercarea de a detecta, semnala și rezolva cazurile în care forme ale sclaviei moderne sunt utilizate în procesul de producție. Factorii care au răspândit și susțin în prezent fenomenul sclaviei moderne la nivel global sunt scăderea prețului de cumpărare a sclavilor, sărăcia și corupția (Bales et. al., 2009; Anker, 2004; Kara, 2009; Miers, 2003).

Scăderea prețului de cumpărare a sclavilor este pus în legătură cu explozia demografică determinată de încheierea celui de-al doilea Război Mondial. Împreună cu estomparea elementelor de țin de rasă și clasă socială, creșterea numărului populației a dus la scăderea prețului potențialilor sclavi la nivel internațional (Bales et. al., 2009). Un alt factor, complementar scăderii prețului de cumpărare al sclavilor este, după cum am menționat anterior, sărăcia. Modificările economice ce au survenit odată cu dezvoltarea globalizării au determinat mulți oameni din țările în curs de dezvoltare să locuiască în mahalalele de lângă centre urbane majore, ceea ce s-a concretizat în plasarea lor într-o situație de vulnerabilitate socio-economică (Bales et. al., 2009). Mai mult, s-au stabilit corelații pozitive între diversele nivele de sărăcie și gradele de sclavie modernă, observându-se o un grad ridicat, o scădere sau inexistență a fenomenului sclaviei moderne în țările bogate, cele cu venit mediu, venit scăzut și unde sărăcia exista într-o măsură moderată. În acest sens, țările care se confruntau cu un grad de sărăcie extremă prezentau procente ridicate de forme ale sclaviei moderne și prezența zero a sclaviei nu era posibilă (Bales et. al., 2009).

Al treilea factor menționat este cel al corupției întrucât susținerea sistematică a corupției guvernamentale poate transforma de cele mai multe ori oamenii săraci și vulnerabili în potențiali sclavi (Bales et. al., 2009). Ca și în cadrul fenomenului sărăciei s-au efectuat studii care au demonstrat legătura pozitivă dintre gradul de sclavie modernă existent într-o țară și nivelul de corupție al acesteia. Statele care prezintă nivele scăzute de corupție afișează și grade de sclavie modernă scăzute, pe când statele care prezintă un indice al corupției ridicat, se confruntă și cu fenomenul sclaviei moderne în procente ridicate (Bales et. al., 2009).

Bales, Trodd și Williamson (2009) susțin că existența sclaviei moderne din cadrul unui stat este de fapt un predictor al dezvoltării economice și umane, mai exact, practicile regăsite în cadrul sclaviei moderne reprezintă în realitate o piedică în dezvoltarea propice a economiilor țărilor ale lumii. Se consideră că sclavia modernă deformează economiile locale în două moduri, și anume, (1) muncitorii sclavi pot trage în jos salariile muncitorilor liberi ai aceluiași sector în care lucrează și (2) sclavia distorsionează economiile prin înlăturarea sclavilor și a familiilor lor din rolul de consumatori ai economiile locale (Bales et. al., 2009; Cockayne, 2021). Prin urmare, o posibilă concluzie rezidă în faptul că deși sclavia modernă reprezintă o sursă consistentă de profituri pentru proprietarii de sclavi, aceasta nu este de fapt altceva decât o frână în dezvoltarea economică a țărilor care se confruntă cu diversele forme ale acestui fenomen global (Smith, 2011; Bales et. al., 2009; Bales, 2007; Sawyer, 1986; Datta & Bales, 2013).